

Päärn nõõm õuddvue'jj

Tuu'l päärn nõmm lääi soogg se'st va'lljuum, nu't štõ â'lõg vuâžžai ee'jj le'be ee'jjes viillj nõõm da nijdd vuâžžai nõõmâs äakkast, jie'nnest, siezzin dnõ. Päärnest čõõddi näait ruâdas käimm.

Käimmnõõm jie leämmaž odinakai vue'kk čuäjted ruâttvuõd. Germaanijn valddui mall u'vdded nõõm alggsuõm le'be *allitteratio mield*. Tõt meârkkšââv, stõ päärn nõmm lij seämma-alggsaž puä'trsi nõõmivui'm. Õuddmiarkkan jõs ee'jj nõmm Henrik ä'lõg bukvain *H* di â'lõg vuäitt lee'd tõn mie'ldd Heikk. Seämma ä'sš lij kåččamnõõmâst še, te'l gu piârri puk päärnai nõõm lie seämma-al'ggsa (*Pertti, Paavvâl, Peâttar*). Samai takai lääi še ââ'nned *variaatio*, nu't mä'te oðđ vaajtõsmäinn vuämm nõõmâst. Õuddmiârkkân jõs äakk nõmm lääi *Fredriika de* nijdd vuâzzai nõmmâni *Riikka*. Oummai beä'lnn seämmmanallšem variantt vuäitči lee'd *Juhani – Juha* le'be *Antero-Antti*.

Risttveâr leavvâinem mâñja päärnai nõõmu'vddemuâðđan puõdi pâ'ssouummi ka'lndar, kåå't i'lmstõõvi ee'jest 1544. Lää'ddkiõllsaž ka'lndar i'lmstõõvvškuõdi 1705 Turku akademia professor *Laurentinus Tammelin* pue'rrvuõdâst. Ka'lndar nõõm le'je kâ'l ke'rjtemmaall määinast takai oummid jakkâs tõndiõtt gu vuâððkiõllân lääi leämmäž heprea, kreikka le'be latina. Ee'jest 1890 vee'rjlaž ka'lndaarast kuõ'sti õu'ddnõõmi oođeemtue'jj, nu't štõ jee'reskiõllsaž nõmm vuäžžai lää' dd hää'm: *Adolfist šõõddi Aatto da Andreasist–Antero, Benedikt mu'ttõõvi hämma Pentti, Olaus – Olawi, Urbanus–Urpo* da nu't õöudâs. Čuâvv'važ oo'đummuš šõõddi ee'jest 1908, kuä's ka'lndaare i'lmstõvve nu't kuttlâ oðđ lää'ddkiõllsaž nõmmâd da e'pet mâtamna'llšem oðđ ke'rjtemhää'mm (*Timoteus – Timo, Kristoffer – Risto*).

Risttveârr leäv'vni še sää'ma da tõndiõtt vee'rjlaž nõõm jä'kkte Lää' dd nõmmsystteemid. Vuõ'ste nõõm le'je ke'rjtuum paapkiirjid ruõččkiõ'lle da tõn mâñja lää'ddkiõ'lle. Sää'm kiõll-lääkk šõõddi viõ'kke ee'jest 1991 da oðđsmõõvi ee'jj 2004 aalgâst. Ju'n vuõssmõs lääkk uu'di vuäittmõõzz u'vdded sää'mmlaž nõõm da õõlgti sie'brkâåddid da ä'rttelregister vä'ldded ââ'nnmõõšše sää'mmlaž bukvaid (á, đ, č, ñ, š, t já ž). Ee'jj 1997 Yliopisto nõmmpei'vvka'lndaa'rest i'lmstõõvi professor Pekka Sammallahти raa'jjâm sää'mmlaž nõmmpei'vvka'lndar. Tõ'st lie õ'htse'žže 565 sää'mmlaž nõmmâd. Šuurmõs vue'ss tõin lie jee'reskiõllsi nõõmi sää'mmlaž hääm, le'ša jooukast lie še sää'mmlaž ä'rbbvuõdlaž nõõm mä'te Juoksähkkâ da Ahkebeaivvi.

Heli Aikio (Vää'ldelm kandidaatt-tuttkõõssâst)

Kalddi:

Aikio Heli (2005): Sarre soogg oummouumminõõmi ärbbjummuž 1700-looggast 1900-loogg pie'lräjja.

Nuorgam, Anne (2004): Saamenkielisistä nimistä. Yliopiston nimipäiväalmanakka 2005, Kiviniemi, Eero (1982): Rakkaan lapsen monet nimet: suomalaisten etunimet ja nimenvälinta.

Kiviniemi, Eero (2006): Suomalaisten etunimet.

Nuorgam, Anne (2004): Saamenkielisistä nimistä. Yliopiston nimipäiväalmanakka 2005, s. 76-77.